

Iz ptujskega okraja se je udeležilo mnogo ljudi slavnostnega odkritja spomenika Borisu Kidriču v Rogoški Slatini

V nedeljo 19. julija se je udeležilo lepo število prebivalcev iz Ptujja in ptujskega okraja slovesnega odkritja prvega spomenika borcu in revolucionarju pokojnemu Borisu Kidriču v predvorju steklarne v Rogoški Slatini.

Velika slika pokojnega Borisa Kidriča, zastave, cvetje, sindikalni prapori, godbe in drugo je dajalo zunanji videz velikih priprav na slavnostno odkritje spomenika, da bi ohranili lik borca za pravice in lepše življenje delovnega človeka in spomin na Borisa Kidriča mlajšim rodo-

vom, ki bodo uživali sadove sedanjih borb in naporov in zmag našega ljudstva, ki so tudi uspehi in zmage pokojnega Borisa Kidriča.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tov. Edvard Kardelj je govoril pred odkritjem spomenika vpricho visokih oblastnih in političnih predstavnikov LRS ter okrog dvajset tisočero množico o pokojnem Borisu Kidriču kot širokogrudnem humanistu in internacionalistu, ki se

ljudstvo na čelu s tov. Titom dobilo veliko moralno in politično zmago in da imajo uspehi našega ljudstva v praktični socialistični graditvi ter ljudski odpor proti hegemonističnim tendencam sovjetskega birokratizma izredno veliko moralno in politično moč, ki sega daleč preko naših meja. Pokojni tov. Kidrič je trdno verjel v take uspehe in tako zmago in moč našega ljudstva, boril se je za nje in delal, da bi jih dosegli.

je boril za delovnega človeka sploh in ki je v sodobnem procesu notranjega gospodarskega in družbenega povezovanja ter združevanja vseh narodov kot sestavnem delu socialističnega družbenega razvoja. Za ni dočkal vseh naših uspehov in zmag v borbi proti tujemu agresivnemu pritisku, v boju za socialistične in demokratične odnose v naši deželi, prebujanja in krepitve novih socialističnih sil v deželah sovjetskega bloka, ki postajajo vse večja nevarnost sistemu, katerega so hoteli nam vsiliti. Dogodki so hitro pokazali, da je jugoslovansko delovno

Po končanem govoru in po pozdravnem reportu partizanske patrulje in igranju Internacinalne je tov. Kardelj odkril spomenik, ki je postavljen v predvorju steklarne med dve marmornati plošči.

Ko so zastopniki kolektivov in množičnih organizacij položili pred spomenik vence, je objavil predsednik sindikata steklarjev, da se bo steklarina na željo kolektiva z odobrenjem Izvršnega sveta LRS imenovala po pokojnem velikem sinu slovenskega naroda Borisu Kidriču.

Popoldne je bil še pester kulturni in športni spored.

Z obiski partizanskih krajev smo lepo proslavili 22. julij

Letošnji »Dan vstaje — 22. julija« smo v ptujskem okraju proslavili s partizanskimi patruljami, ki so obiskale partizanske družine, sirote, vdove in sivoce, mesta partizanskih bitk z okupatorjem, partizanske grobišča in mesta, ki so tesno povezana z zgodovino NOV. Ob 12. obletnici oboževane vstaje slovenskega ljudstva, na začetek slavne dobe slovenskega naroda, ki nima primere v vsej naši dosegani zgodovini, je vsak zaveden patriot osvežil spomin na vse sivoce, znance in prijatelje ter na neštete nezane borce NOV, ki že leta troh-nijo, ker so padli v borbi za svobodo, za bratstvo jugoslovanskih narodov in za naše boljše življenje. Partizanske patrulje so z obiski partizanskih krajev in ljudi obudile spomine na vse

podrobnosti velike revolucionarne dobe, v kateri smo dosleghi številne politične, gospodarske in kulturne uspehe ravno zato, ker se naše ljudstvo zaveda svoje pravilne poti v bodočnost. Iz zapiskov patrulj se vidi, da je v ptujskem okraju lepo število družin, ki so ponosne na svoje sinove — borce NOV in članstvo OF, ki jih je podpiralo. Udeležba ptujskih prebivalcev ob Lackovem grobu na mestnem pokopališču potrjuje veliko spoštovanje heroja Jožeta Lacka, ki bo ostal svetel zgled vsem patriotom, kako se je treba boriti s sovražnikom in kako zmagati. Lepo število ljudi v Ljudskem vrtu pri sprejemu patrulj, partizanskem kresu in ljudskem rajanju kaže, da stopajo na mesta padlih borcev in herojev NOV novi ljudje,

ki so vedno in pred vsakomer pripravljeni braniti svobodo in neodvisnost naše zemlje. Praznovanje na dan 22. sarnega v raznih izletiških in partizanskih krajih je vneslo prijetno razpoloženje tudi na podčelje, kjer se je praviako čutilo, da praznujemo.

Organizacija Zveze borcev, ki ji pripada priznanje za uspelo pripravo patrulj in ostalih slavnosti, bo nedvomno sledeče leto pripravila za ta dan še večji program, ki bo med Ptujčani in v okolici združil še večje število ljudi; okrog partizanovih patrulj in ljudi, ki jih bodo te obiskale ter okrog partizanskega ognja, ki bo zagorel v višino kot simbol bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov.

Okrog nas

V ospredje mednarodnih političnih problemov zadnjih dni sodi brez dvoma britansko-egiptovski spor zaradi varstva Sueškega prekopa. Egipčani so namreč, da bi čim prej izsilili odhod Britancev, prepovedali svojim državljanom, da ne smejo dobavljati še dalje britanski vojaški posadki hrano. Nedvomno bo ta ukrep še zaostрил situacijo ter poglobil nasprotja. Kljub temu pa obstaja upanje na sporazumno rešitev problema, posebno še, ker so za mirno rešitev ponudili svoje usluge tudi Američani.

V mednarodnem tisku je še vedno mnogo komentarjev o bodoči konferenci zunanjih ministrov štirih veselij. Večji del teh soglasja v tem, da si je Zahod izbral pravi čas za pogajanja s Sovjeti, katerih pozicije so se v zadnjem času močno omajale. Dogodki v satelitskih državah ter borba za oblast v Krimju so porušili dolgo časa trajajoči videz monolitnosti sovjetskega bloka. In prav te slabosti bi naj pomagale Zahodu pri njegovem prizadevanju za enotnost Nemčije, državno pogodbo z Avstrijo ter, kar je njegove glavni cilj, izrivanje sovjetski čet in vpliva za meje sovjetske države. Glede dosegljivosti tega cilja ni odveč domnevati, vendar tudi tu obstajajo določene možnosti, ki jih krepijo razpoke sovjetskega bloka.

Po odstranitvi sovjetskega policijskega diktatorja Berije z njegovega položaja je svoje položaje (in svobodo) izgubila še vrsta njegovih osebnih pristašev v ZSSR in izven nje. To kaže, da se je predvidena borba za samovlado z vsi silo razplamtela, kolikor nas seveda razvoj ne bi prepričal o čem drugem.

Severnokorejska kitajska delegacija kaže pri pogajanjih za premirje na Koreji pripravljeno premirje podpisati kljub temu, da so Južnokorejci izpuštili jetnike ter jih delno mobilizirali v svojo vojsko. Tako razpoloženje je prevladovalo v zadnjem času na Zahodu, kjer so pa tudi ljudje, ki si premirja ne želijo. Na srečo so v večini manjšini in to daje upanje, da bo premirje v nekaj dneh podpisano.

Z zaskrbljenostjo pa gledajo na eventualni podpis premirja na Koreji v Franciji, ker se bo, da bo prišlo do tem večje aktivnosti upornikov v Vietnamu, ki se borijo proti francoski kolonialni oblasti in ki uživajo podporo vzhodnega bloka. Vendar je tudi v tem pogledu težko predvidovati nekaj realnega. Če Vzhod resnično stremi za pomiritev v svetu, je strah Francozov neupravičen, in tudi nesprotno. Pripravljenost Vzhoda za podpis premirja kaže verjetnost prve variante, pa še drugi znaki so, ki govorijo o tem, da že ena ali samo nekaj lastavdic ne pomeni pomlad. Se vedno je mnogo stvari in to prav bistvenih v mednarodnih političnih odnosih, v katerih ni videti popuščanja na sovjetski strani.

Kolikega pomena je bila atenska konferenca zunanjih ministrov Jugoslavije, Grčije in Turčije se vidi iz dejstva, da o njej še sedaj pišejo v svetovnem časopisju. Posebno mesto v komentarjih zavzema stališče treh ministrov do vprašanja Albanije, ki je po njihovih ugotovitvah zrclo za revolucijo, da pa se v njena notranja vprašanja tri države ne bodo vmešavale.

Zvišanje plač nekaterim kategorijam državnih uslužbencev

Zvezni izvršni svet je izdal uredbo o spremembah in dopolnitvah predpisov o plačah uslužbencev državnih uradov in ustanov. Z njo so zvišane plače uslužbencev državnih uradov in ustanov, razvrščenih od VII. do XX. plačnega razreda. Zvišanje znaša od 500 do 1200 din, kar je odvisno od plačnega razreda in začne veljati s 1. avgustom.

Ze ko smo dobili novi plačni sistem, je prišel Svet za zakonodajo in izgraditev ljudske oblasti vlade FLRJ do sklepa, da so plače uslužbencev iz spodnjega dela plačne razpredelnice prenižene. Zato je sklenil plače zvišati, brž ko bodo zagotovljena sredstva.

Zvišanje plač nekaterim državnim uslužbencem je postalo plače preče potem, ko so cene narasle, in po zvišanju plač uslužbencev, zaposlenih v gospodarstvu, kjer je znašala na primer povprečna plača uslužbenca v prvem četrtletju letšnjega leta 9111 din, v državni upravi pa 8101 din. Te razlike so bile zlasti velike pri uslužbencih s srednjim in višjo strokovno izobrazbo.

Zvišanje po plačnih razredih: plače uslužbencem, zaposlenim v državni upravi, prosvetni in zdravstveni službi, na železnici, pošti in v Narodni banki. Uslužbencem VII. plačnega razreda se zvišajo plače za 600

din, torej od 13.500 na 14.100, uslužbencem VIII. plač. razreda od 12.500 na 13.200 (za 700 din), uslužbencem IX. plač. razreda od 11.500 na 12.300, X. plač. razreda od 10.500 na 11.400, XI. plač. razreda od 9400 na 10.600, XII. plač. razreda od 8600 na 9900, XIII. plač. razreda od 7800 na 9000, XIV. plač. razreda od 7200 na 8300, XV. plač. razreda od 6800 na 7800, XVI. plač. razreda od 6400 na 7300, XVII. plač. razreda od 6000 na 6900, XVIII. plač. razreda od 5600 na 6300, XIX. plač. razreda od 5300 na 5900, XX. plač. razreda od 5000 na 5500. Plače železniškega osebja iz XI. plač. razreda bodo znašale 5200, XII. plač. razreda 4900, XIII. plač. razreda pa 4600 din.

Kakor vidimo, se bodo najbolj zvišale plače uslužbencem XI, XII, XIII, XIV, in XV. plačnega razreda. S to uredbo je tudi določeno, da se bodo tisti, ki so sodelovali v organiziranem delu v narodnoosvobodilni borbi, začeni od leta 1941, 1942 ali 1943, in ki smajo potrebno prakso za službo, v katero vstopajo, zvanja določala po položajih, na katerih so bili, ali po poslih, ki jih bodo opravljali v državni službi ne glede na šolsko izobrazbo.

Na pristojnem mestu poudarjajo, da je s to uredbo odstranjena razlika med plačami uslužbencev z višjo in srednjo strokovno izobrazbo, zaposlenih v državnih ustanovah in uradnih ter gospodarskih podjetjih. Uredba prinaša tudi določeno diferenco med uslužbenci, zaposlenimi v državni upravi po izobrazbi in preprečila bo da uslužbenci s srednjo in višjo strokovno izobrazbo ne bodo

Obraavnave z viničarji in gospodarji odkrivajo viničarske odnose

Obraavnave primerov v vseh občinah v okraju, kjer gre za odpravo viničarskih odnosov in za ustvaritev zemljiškega sklada, odkrila dokaj zanimivih okolščin, ki so določale vsebino in obliko življenja številnih viničarjev in ki jasno kažejo na viničarski odnos. Razumljivo je, da si marsikateri gospodar resno prizadeva prikazati, da ni bilo med njim in njegovim viničarjem izkoriščevalskih odnosov. V večini primerov potekajo obraavnave z dokajšnjim razumevanjem nalog komisije in namena zakona, le v nekaterih primerih je treba več pojasnjevanja in potrpljenja.

Dne 13. julija je komisija obraavnala primer Muzek Josipa, posestnika z Ravnega polja, ki ima okrog 23 ha zemljiškega posestva, od tega 13,03 ha obdelovalne zemlje, ostalo so pašniki in gozdovi ter stavbišča. Zemljišča ležijo v k. o. Gerečja vas, Vareja, Zg. Breg in Gradšča ter Majski vrh. Vinograd v Majskem vrhu meri 0,12 ha, vinogradniško posestvo v Gradšču pa 9,32 ha. Od tega je 1,416 ha vinograda, 0,15 ha še zraven novega nasada vinograda, tako da je vinograda 1,56 ha. Pri vinogradniškem posestvu je sta-

novanjska hiša z gospodarskim poslopjem, oboje v zelo dobrem stanju.

Pri obraavnavi glede odnosa gospodarja Muzek Josipa do viničarja Potočnik Ivana bi naj obveljala gospodarjeva trditev, Potočnik ni bil viničar in da med imenovanim ni obstajal izkoriščevalski odnos. Gospodar zatrjuje, da Potočnika Ivana nikdar ni smatral za viničarja, ker da je kot napreden človek smatral to za nepravilno, in da Potočnika v ničemer ni zapostavljal ter mu je vse delo pošteno plačal.

Potočnik Ivan se o tem ni izjavil, kjer je odšel na mlačev. Žena Marija ni povedala svojega mnenja glede odnosov, glede obdelave vinograda, glede plačila in drugih okolščin, temveč je potrdila gospodarjevo razlago, da je Potočnik doslej opravljal vsa dela pod njegovim strokovnim nadzorstvom, ker je kmetijski strokovnjak. Kolikor ni mogel sam opraviti dela v vinogradu, je gospodar najemal druge delavce, ki jih je tudi sprotil plačeval. V celoti je prepustil Potočniku samo rez v vinogradu, dočim so vsa druga dela opravljal skupno. Po gospodarjevih računih je on sam prispeval k obdelavi vinograda 50—60 odstotkov delovne sile s tem, da je najel delavce in jih posebej plačal. Od 375—400 potrebnih delovnih dni za vinograd je odpadlo, kot meni gospodar, na viničarjevo družino letno 200 dni.

In kako je živel Potočnik Ivan s svojo družino? Stanoval je v gospodarjevji hiši, kjer je imel dve sobi, kuhinjo in dovoljenje za uporabo gospodarskega poslopja. V Dravcih si je na deputatni njivi površine 0,75 ha pridelal nekaj živeža. Za potrebe je imel prosta drva in mleko od gospodarjeve krave. Kravo je oskrboval Potočnik, spravljanje krme pa je plačal gospodar. Zimski pridelek gnoja je smel Potočnik uporabiti za deputatno njivo. Za vsa dela je plačeval gospodar Muzek članom Potočnikove družine po 20 din na uro, pri težjih delih pa po 25 dinarjev. Za uro skropljenja sadnega drevja mu je plačeval celo po 30 din. Ta tarifa, da je povzeta po tarifnem pravilniku državnega posestva. Po možnosti je dajal gospodar Potočniku tudi kruh in pijačo. Potočnik je bil, kot zatrjuje gospodar, popolnoma svoboden in da je lahko šel delat, kdaj in kamor koli je hotel. Potočnik je odšel leta 1947 delat na kmetijsko gospodarstvo v Mariboru in je tam ostal do leta 1950, ko se je vrnil nazaj k gospodarju, čeprav je imel možnost boljšega zaslužka, socialnega zavarovanja, otroških doklad itd. Pri gospodarju ni bil socialno zavarovan, čeprav ga je gospodar to hotel, pa da mu je pravni referent za ljudsko zdravstvo in socialno politiko v Ptujju rekel, da to ni več potrebno, ker da so v Beogradu to odklonili. Do zavarovanja ni prišlo, ker da Potočnik ni bil pri gospodarju stalno zaposlen oziroma toliko časa, da bi se lahko smatralo, da je stalno zaposlen. V dokaz te nestalnosti bi naj služila tudi okolnost, da

je odšel Potočnik tudi letos nekam na mlačev, da bi zaslužil nekaj zrnja.

Gospodar Muzek Josip smatra in je to poudaril na obraavnavi, da so njegovi sadovnjaki in vinograd najboljši v okraju, zaradi česar je predlagal komisiji, da bi prišlo od odkupa orne zemlje ali pa travnikov, njemu pa da bi še dalje ostal vinograd, ker da ima z vinogradom največ veselja in da ga tudi rajši obdeluje kot ostalo zemljo, ker je sam specialist za vinogradništvo in sadjarstvo.

Dan pozneje, t. j. 16. julija je obraavnala komisija primer Štumberger Justine, posestnice iz Bukove šte. 10, ki ima vinogradniško posestvo v k. o. Gruškovce. Po zatrjevanju gospodinjice med njo in Gabrovce Katarino, ki ima dva otroka, ne obstaja viničarski odnos, ker je vzela Gabrovcevo v hišo iz dobrote, ker je bila jeseni 1952 z dvema otrokoma na cesti. Stanovanje Gabrovčeva gospodinjice ne plačuje, pač pa ji pomaga opravljati posestvo. Pomaga pri vseh delih v vinogradu poleg težakov, ki jih najema ona ali druga. Gabrovčeva živi od pridelka na vsem posestvu, le pridelek iz vinograda je gospodinjici. Za težaksko težja in lažja dela plačuje Gabrovčevi 150—200 din, zraven tega pa ji je dala v refo kozo, da ima mleko za družino. Na račun dela ji je kupila tudi pujska. Gospodinja ima v Bukovcih stanovanjsko zgradbo ter okrog 1,50 ha zemljišča. Vinograd smatra kot edini vir svojega gospodarstva in edino možnost obstoja. Gabrovčeva se smatra pri gospodinjici polno zaposlena viničarka, ki opravlja sama vsa dela v vinogradu razen kop, ki jo je opravilo 6 najetih delavcev. V letošnjem letu je že 72 dni delala za gospodinjico in je prejela doslej 2600 din za kop, za ostanek še ni bilo računa. Gospodinja ji je obljubila posteljo, ki jo potrebuje vmičarka za otroka.

V vseh teh primerih po zatrjevanju gospodarjev in viničarskega odnosa, ni izkoriščanja, proti kateremu je naperjena ost novega zakona. V vsakem od navedenih primerov gospodarji nadzirajo delo v vinogradih in v vseh teh primerih so haloški ljudje kljub dolgoletnim izkušnjam pri obdelovanju in vzdrževanju gorice nekvalificirani težaki, s katerimi se navadno ne sklepajo pogodbe z določljivo dolžnostjo in pravico. V vseh teh primerih gorica mnogo pomeni za gospodarja, potreben vir dohodka, veselje in zabavo.

Pri podobnih zatrjevanjih se povsod preveč zadržujejo prizadeletni gospodarji, njihovi svojci, znanci in prijatelji, ostalo ljudstvo pa dokaj resno podpira prizadevanje ljudske oblasti, da se odpravijo viničarski in njim podobni odnosi, ki so obstajali deset in desetletja na škodo viničarjev in kmetijskih delavcev. Ravno ti odnosi so določali življenjske pogoje tudi sedanjemu pokolenju viničarjev in kmetijskih delavcev in bi se več ali manj ohranili tudi v bodoče, če bi jih v celoti ne odpravil novi tozadevni zakon.

Pred začetkom javne diskusije o osnutku novega zakona o volitvi ljudskih poslancev

Jesenske volitve ljudskih poslancev bodo v duhu novega zakona o volitvah ljudskih poslancev.

Osnutke novega zakona o pravicah in dolžnostih, izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev bo v kratkem dostopen vsakemu državljanu. Cilj novega zakona je zagotoviti volivcem svobodo, da se lahko svobodno odpredele pri postavljanju kandidatov in pri volitvah in odpravitvi sleherno pokroviteljstvo in izsiljevanje kandidatov od strani.

Opozorilo!

V noči od 17. na 18. julija 1953 je zidar Repa iz Ptujja vno-mil v kegjišče v Ljudskem vrtu ter odnesel 3 prtov in dva stola.

Opozarjamo tiste, ki so ome-njene stvari od imenovanega kupili da jih v izogib posledic takoj vrnejo na postaji LM v Ptujju.

Kegjišk. klub Ptuj

Za vajence še nismo storili vsega kar je v naših močeh

Ko so ob koncu šolskega leta 1952/53 zapustili gimnazijske prostore dijaki in dijakinje 4. razreda, ki ne nameravajo nadaljevati srednješolskega študija, je zaskrbelo marsikatero očeta, mater ali varuha, kako bo z možnostmi vključitve otrok v gospodarske poklice.

To vprašanje ni smelo priti nepričakovano za industrijo, obrt in trgovino v okraju niti v Ptuj, to tem manj, ker so se nekateri starši že prej zanimali za možnosti poklicnega izobraževanja mladine. Drugod so poskušali učenci sami najti podjetje, obrtnika ali trgovino, ki bi jih sprejela v učno razmerje. V največ primerih sta s tem problemom seznanjeni obrtna in trgovinska zbornica, ker pričakujejo starši od njih pomoč.

Po raznih številnih povpraševanjih, ki kažejo, da je v okraju dosti manjše število učnih mest kakor je kandidatov, bo le potrebno storiti naknadno kaj več kot je bilo doslej storjeno. Če bodo industrijski obrti, obrtna in trgovinska podjetja temeljito revidirala dosežane ugotovitve glede potreb po vajenskem naraščanju, ne bo za starše več tak problem strokovne usposobitve njihovega otroka za gospodarski poklic. Dokaj vredna je bila pomoč občinskih odborov okrajne ljudskega odbora, da bi ta prišel do pregleda, koliko dečkov in deklic je v okraju, ki želijo v gospodarske poklice. Težko bi trdili, da je doslej storjeno vse glede propagande za tiste poklice, ki so nam najbolj potrebni in v katerih nam

primanjkuje največ kvalificiranih delavcev.

Pri takem delu bi lahko odkrili vrsto potreb in kandidatov, pa tudi vzrokov, zakaj nekatera podjetja nečejo sprejeti vajencev. Kjer gre za nerazumevanje potreb po novem naraščanju, ni težko pomagati s poslušanjem, kjer pa gre za izrazit in neopravičen odpor proti učenecem, tudi ni treba popustiti na škodo mladine.

Preuranjeno je trditi, da je tudi OLO že storil vse, kar je v njegovih močeh za vajeniški naraščanj. Gotovo še ni izkoristil

vseh možnosti in vezi s sosednjima okrajema Maribor in Celje, kjer mogoče manjka interesentov za vajence za nekatere zelo važne gospodarske stroke. Svoje dolžnosti do učenecv pa niso storili niti vsi absolventi strokovnih šol, ki lahko prav tako dokaj vplivajo na sprejem novih učenecv v strokovne šole.

Do začetka novega šolskega leta je le še kratek čas in v tem bo treba storiti vse, kar smo doslej zamudili, če hočemo, da mladina ne bo izgubljala časa in volje za učenje gospodarskih poklicev.

Za učne in vzgojne uspehe ni odgovorna samo šola

Nekateri starši šolskih otrok šole v Vitomarcih neopravičeno kritizirajo učne uspehe svojih otrok. Staršem je bilo na roditeljskih sestankih pojasnjeno o učenem in vzgojnem smotru in o novih ukrepih ter cilju, ki ga šola želi doseči. Kljub povzavi šole in doma in neprestanemu ponavljanju teženj šole, je učni uspeh v preteklem šolskem letu na tej šoli slab. Tak uspeh je posledica slabega obiska, zamujanja pouka ter odstopnosti podpore in kontrole staršev pri učenju doma.

Ceprav se je obisk v preteklem letu zboljšal, je bil v okrajnem merilu še vedno med najslabšimi v okraju. Okrog

65% izostankov je bilo neopravičenih, ki so nastali zaradi zadrževanja otrok pri domačem delu. Tisti učenci pa, ki so sicer pouk redno obiskovali, pa doma niso imeli prilike učno snov ponavljati in utrjevati. Tudi te so starši preveč zapeljivali z domačim delom.

Učenci iz oddaljenejših predelov (Slavšina) so često zamudili pouk posebno v zimskih mesecih. In vsi ti argumenti so kvarno vplivali na šolsko delo. Vendar to niso edini. K navezanemu je prispevalo svoje še pomanjkanje učnih moči (učitelji so poučevali celodnevno v dveh razredih) neprimeren ter šolskim in zdravstvenim predpisom neprimeren šolski inventar, temne in v zimskem času hladne učilnice.

Ob tej priliki je treba povedati še nekaj besed o uspehih moralne vzgoje. V začetku so učenci moralnemu pouku z zanimanjem sledili. Bili so prepričani, da so pravilna takšna dejanja, kot so jih videli pri lepo in pravilno vzgojenih plonirjih. Tudi pri starših je bil odmev pozitiven, saj so marsikje ljudje povedali, da je tak pouk potreben. Toda čez nekaj časa so začeli otroci pozabljati, kaj so pri tem predmetu slišali v šoli, ker so jih doma vzgajali drugače, ali pa so jih prepustili same sebi. V nižjih razredih je bilo manj odpora, kjer bi bilo treba uporabljati prepričevalno metodo ter učenecm na več primerih dokazati vse trditve. Toda še vedno je kateri od učenecv premissljal v dvomih o tem, kje je slišal resnico, doma ali v šoli. V višjih razredih pa se učenci včasih namerno nasprovali in so prenehali le, ko so njihovi sošolci obsodili njihovo obnašanje.

Da bi bili učni in vzgojni uspehi v bodočem šolskem letu na šoli v Vitomarcih boljše, je potrebna v prvi vrsti zavest staršev, da bodo svoje otroke redno in ob pravem času ter pripravljene na pouk pošiljali v šolo, doma pa njihovo šolsko delo kontrolirali in jim nudili možnost za šolsko delo, da bodo vsako nepravilnost od strani šole pravočasno skupno z učiteljem odstranili. Starši naj se ne oglašajo pri učitelju le ko želijo, da bi ostal otrok doma ter pomagal pri delu ali kadar jih vabi učitelj na sestanek. Starši slabših učenecv se sicer niso udeleževali sestankov, za neuspeh pa so največkrat krivili učitelja. In prav od

Ali so v Ptujju pogoji za razširitev živilske industrije?

Ptujska živilska industrija kljub veliki surovinski bazi za jema le njen majhen odstotek. »Petovica«, alkoholna industrija, mlina, mlekarica ter vinarica podjetja in kleti, pa še pulpna postaja na Bregu, to je vse. In vendar so v Ptujju ogromne možnosti za vzpostavitev živilske industrije, ki bi lahko, če bi proizvajala mnogo — za to so pogoji, in poceni — za to je pogoje treba ustvariti — mnogo prispevala k dvigu življenjskega standarda ne samo s tem, ker bi kot vsaka proizvodnja ustvarjala dobrine, temveč tudi s tem,

da bi zaposlovala s časom večje število ljudi.

Za enkrat si ogledimo samo možnosti, ki obstajajo glede predelave sadja in delno vrtnin, katerih surovin je v okraju brez dvoma dovolj na razpolago, poleg tega pa za tozadevno predelavo obstajajo že vse naprave v tako imenovani pulpni postaji na Bregu. To bi seveda morali prej izločiti iz podjetja za predelavo sadja v Celju, katerega podrejeni obrat je sedaj in zaradi tega ptujskemu gospodarstvu le bore malo koristi.

Z obstoječimi napravami tega obrata bi po mnenju izvedencev bilo možno izdelati mesečno okrog 5000 litrov likerja, 7000 l žganja ter 3000 l vermut-vina in kar bi dalo iz računa amortizacije 800.000 dinarjev, iz okrajne deleža na davku na promet proizvodov 1.400.000 dinarjev ter iz računa akumulacije in skladov 900.000 dinarjev, all skupno 3.100.000 dinarjev. Če bi k temu pristeli še 8.400.000 dinarjev, kolikor znaša pri teh količinah razlika med polno lastno in prodajno ceno, bi okrajno gospodarstvo s tem pridobilo mesečno okrog 11.500.000 dinarjev.

Za ustvaritev te vrednosti je potrebno samo deset delavcev. Surovine, ki bi se porabile (za celotno proizvodnjo): 18.000 hl% rafinade, 20.000 kg sladkorja, 600.000 kg sadja za žganjekuho, 150.000 kg brinja ter 20.000 l vina. Kako nizke so te količine, naj pokaže primerjava s količinami, ki jih porabi n. pr. mariborska živilska industrija v enem letu: 280.000 hl% rafinade in nad 300.000 kg sladkorja itd. Gornje količine so mišljene kot proizvodnja začetne faze, ker zanjo obstajajo vsi predpo-

goji. Seveda pa pri tem ne bi bilo treba ostati, pač pa bi moral takoj pričeti s pripravilnimi deli za razširitev predelovalnih možnosti za siedeče panoge:

1. Za konserviranje povrtnin s pomočjo kisa in soli (kisanje zelja, konserviranje kumar, stročnega fižola, gob). Konserviranje kumare in gobe so hvalježen izvozni artikel. Za ureditev tega obrata bi bili potrebni minimalni stroški.

2. Za konserviranje povrtnin sterilizacijo po tako imenovanem »APERT« postopku. Tu bi prišel v poštev predvsem strojni fižol in luščen grah, v manjši meri pa še cvetača ter nekaj začimb za juhe in omake. Za strojne naprave za ta obrat ne bi potrebovali deviz, ker jih je možno izdelati v Ptujju.

3. Za konserviranje sadja v kompotu in džemu. Tudi za ta obrat bi ne bili potrebni posebni stroji.

4. Za konserviranje in predelovanje sadja v marmelado in sadne sokke ter izdelovanje paradižnikove meze. Za ta obrat bi bile potrebne devize za nabavo vacuum aparatov in centrifuge, vendar bi to ne delalo težav, ker bi se s predelavo brinja po specialnem sistemu enega ptujskih strokovnjakov pridobilo v inozemstvu iskano kvalitetno brinjevo olje.

Končno je potrebno omeniti še ureditev obrata za izdelovanje margarine, o katerega vrednosti najbrj ni potrebno razpravljati, ker je to v vseh industrializiranih državah vsakodnevna masšoba.

Da bi se zgoraj navedena proizvodnja lahko vpeljala so najvažnejši pripomočki že ustvarjeni. V obratu je že remontiran vodovod in kanalizacija, pa električna napeljava in drugo. Skratka povedano, v prostorih zombardinarne usnarne so že ustvarjeni predpogoji za ureditev tovarne živilske stroke.

Kot menijo strokovnjaki, bi dal celoten obrat letno vsaj 40 milijonov dinarjev dohodkov ter zaposlil skupno najmanj 150 ljudi.

Kot vidimo, bi tak obrat lahko prinesel Ptujju in celemu okraju samo velike gospodarske koristi. Zato pa javnost pričakuje, da bosta okrajni Svet proizvajalcev in Gospodarski svet OLO Ptuj zastavila vse sile, da do vzpostavitve tega obrata tudi čim prej pride.

Cene na ptujskem trgu za kilogram, liter ali komad v torek, dne 21. julija 1953

- Vrtnine: čebula 30, česen 60, fižol stročni 30 do 40, grah 20, grah luščeni 40, krompir 12 do 15, koleraba 20, karfižola 40, kumare 20 do 30, peteršilj 40, pesa rdeča 20, solata endivija 30, solata v glavah 30, špinaka 40, zelje rdeče 10, zelje v glavah 6 do 10.
- Maščobe: maslo surovo 400, zaseka 250.
- Zita: ječmen 30, koruza 50, proso 40, pšenica 50.
- Perutnina: kokoši 300 do 350, petelin 300 do 350, piščanci 200 do 400, zajci 100 do 200.
- Sadje: breskve 50 do 60, jabolka 35, marelice 40 do 50, slive 40, ringlo 50, kis domači 20.
- Mleko in mlečni izdelki: mleko 20, smetana 100 do 120, sir 50 do 80.
- Gozdni sadeži: gobe sveže 50, gobe lisičke 40, maline 40.

takšnih staršev se sedaj sliši največ pritožb zaradi neuspeha njihovih otrok.

Kot vidimo v vitomerškem šolskem okolišu glavni vzrok slabšega šolskega uspeha konservativnost prebivalstva, ki nasprotuje šoli pri njenem delu, da bi vzgojila novega socialističnega človeka. Seveda pa pri tem ne smemo pozabljati na to, da je šoli potrebno zadostno število učnih moči, pedagoško in zdravstveno pravilni šolski inventar ter drugo, kar tvori osnovne pogoje za nemoteno šolsko delo. Ne smemo pa zanemariti tudi osnovnega dejstva, da lahko postane dobro vzgojen človek le takrat, če so tudi njegovi starši pravilno vzgojeni, ali če vsaj ne nasprotujejo tozadevnemu prizadevanju šole.

Tečajnice Avtomoto društva prihajajo k izpitom boli pripravljene kot teča niki

V soboto, 11. julija t. l. je preizkusila izpitna komisija prometne stroke Drž. sekretariata za notranje zadeve LRS iz Maribora teoretično znanje in praktične izkušnje 34 tečajnikov Avtomoto društva v Ptujju in priznanju komisije glede na to, da so na izpitu tečajnice, ni govora, ker ne gre za to, da ima ta ali ona članica Avtomoto društva vozniško izkaznico, temveč za to, da nihče izmed vozačev, možki ali ženske, ne ogrožajo prometa, varnosti ljudi na cesti in tudi ne uničujejo dragocenih motornih vozil.

V začetku zime bodo zopet tečajji, saj je zanje že sedaj veliko zanimanje in kaže, da bo na prihodnjih tečajih še več tečajnic kot jih je bilo doslej, ker so prve tečajnice z uspešno opravljenimi izpiti ohrabile vrsto deklet in mlajših žena, da si bodo tudi one pridobile to za življenje zelo važno in koristno znanje.

Očetje in matere, pošljite svoje naslednike v kmetijsko šolo Turnišče, da bo njih delo na domačem posestvu dobro in uspešno!

Popust pri nakupu premoga

Delavci in uslužbenci državnih uradov in ustanov imajo 80 odstotkov popusta od nabavne cene

Beograd, 21. julija
Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta je izdal odločbo, po kateri imajo delavci in uslužbenci, zaposleni v državnih uradih in ustanovah pravico do popusta pri nakupu lignita oziroma rjavega premoga po naslednjih količinah: samci ali poročeni brez otrok po eno tona lignita oziroma pol tone rjavega premoga, delavci in uslužbenci z enim ali več otroki po 2 in pol tona lignita oziroma 1250 kg rjavega premoga. Pravico do nakupa lignita oziroma rjavega premoga s popustom imajo delavci, zaposleni pri državnih uradih in ustanovah, kakor tudi uslužbenci zaposleni v državnih uradih in ustanovah, katerih zvanje je razporejeno po veljavnih predpisih do višjetelega šestega plačnega razreda. Pravico do nakupa lignita oziroma rjavega premoga s popustom imajo tudi uslužbenci, zaposleni v državnih uradih in ustanovah, katerih zvanja niso razporejena po veljavnih predpisih, in katerih osnovne plače ne presegajo zneska, predvidenega s šestim plačnim razredom. Popust velja tudi za navadne uslužbenke, zaposlene po državnih uradih in ustanovah, ki jim je honorarna služba glavni poklic in ki delajo polni delovni čas, pa višina njihovega mesečnega honorarja ne presega plač uslužbenca, čigar zvanja so razporejena s VI. plačnim razredom.
Za kupljene količine lignita oziroma rjavega premoga plača-

jo delavci in uslužbenci 20 odst. prodajne cene, ki jo dosežejo trgovinska podjetja in ostale gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo s prodajo premoga potrošnikom. Delavci in uslužbenci, ki ne žele izkoristiti nakupa premoga s popustom, ali jih izkoristijo samo delno, dobe denarno odškodnino, ki znaša 1200 din za tona lignita. To denarno odškodnino bodo izplačevala podjetja in ustanove, pri katerih je uslužbenec zaposlen, in sicer v breme zveznih dohodkov. V primeru, da sta zaposlena oba zakonca, ima vsak pravico do nakupa premoga s popustom v določenih količinah oziroma do denarne odškodnine. Pravico do nakupa lignita in rjavega premoga s popustom oziroma do denarne odškodnine imajo delavci in uslužbenci, ki so v delovnem razmerju na dan ko začne ta določba veljati.

UGODNOSTI V ČASU DOPUSTOV NE BODO VEČ VEZANE NA SINDIKALNO KNJIZICO

Z novo uredbo o spremembah uredbe o olajšavah med letnim dopustom bodo odpravljene razlike med člani sindikata in nečlani, vnaprej pa bo ostal pogoj za olajšave 11-mesečni delovni staž.

Sindikalne podružnice, javljajte nam naslove poverjenikov Prešernove družbe v Vašem podjetju oz. ustanovi!

Mi smo za pravico

(Nadaljevanje in konec odlomka)

In ob takih opravkih je zdravnikovo srce zalivala mrzla zona in razbeljena jeza, njegova duša pa je neslišno klicala pravico. Takrat pa se je lepega dne prikazal na okrajnem glavarstvu pravi pravcati strah in trepet: razvpiji inspektor Joza Benkovič. Tisti »epilog« shoda na Bikovskem vrhu namreč, v katerem bi bil doktor Jurica Hitrec skoraj izgubil glavo, je dobil v svojem političnem in administrativnem razvoju pomen pravega punta, poskusa revolucije, ki ga je bilo treba energično udušiti, za to pa je bil najpriljavnejši človek gospod Joza Benkovič. Ljudje so bili malce osupli. Saj to je vendar tisti Joza Benkovič, ki ga je osemnajstega leta tako neslavno zmanjkalo iz Velikega gnezda, to je tisti slavni madžarski glavar! Kdo bi si utegnil predstavljati, kako lepo se je človek razvil in kako je evoluiral! In prav zares, večjega ognja vitejšega in nevarnejšega do-

izzivalnih in za oblast žaljivih zdravniških spričeval, nazadnje pa ga je označil za enega teh nevarnih neutrancev.

Doktor Mirko Kotarski je prebledel, zdrgetal in odločno protestiral: odkod gos. od inspektor vse to ve, kakšen ton da je to in kakšen način?! — Prosim, ne vzmirajte se, gospod doktor! — mu je hladno odgovoril gospod inspektor. — Svoje živce varujte za pomembnejše stvari! Mogoče Vas bo, recimo zanimalo, da je bil sinoči aretirán vaš gospod sin. — Moj sin? — se je zgrozil doktor Kotarski, zlasti še zato, ker je to bilo zelo verjetno, kajti dečku je v resnici marsikaj rojilo po glavi. — Da, da, vaš sin! — je potrčil gospod inspektor in dobrodušno pristavil: — Morda bo konec koncev mogoče zadevo še kako urediti. Seveda je veliko odvisno od tega, kako se boste petega maja obnašali vi!

Zdaj se je doktor Mirko Kotarski počutil kakor mokra kokoš. Ves poklapan je bil, žalost ga je prevzela in skoraj bolnega se je počutil. Zena je pohitela v Zagreb, da ugotovi, kaj je s sinom, kajti žena lahko v takih primerih porabi solze in kletvice, on, doktor Kotarski, pa je ostal doma in ves dan in pre-

cejšen kos noči hodil gor in dol po svoji ordinačijski sobi.

Ko je odšel na ulico, so se ga drugi uradniški nekoliko izogibali, če se mu pa niso mogli izogniti, so na kratko govorili z njim. Bilo je pa nekaj manj boječih, ki so se spuščali z njim tudi v daljše, zaupnejše pogovore in so ga opozarjali na nevarnost.

— Vesté, doktor, zelo neugodno je, ker ste se zamerili Benkoviču. On je grozen! — Naj kar bo grozen! Kaj mi more, kaj mi morejo drugi. Upokojili me bodo, to je vse! Jaz sploh ne grem volit!

— Oprostite, dragi doktor, po vsem tistem, kar sem slišal, pa lahko ostanete tudi brez pokojnine. Hitrec preti, da bo zahteval, naj prj vas naredi hišno preiskavo in naj vas zapro. In potem vaš sin... Vse pustite v miru, doktor! Saj se spominjate tiste:

»Za uradnika je vsaka vladna stranka draga znanca! — To vam je stara in večna pesem!... Vesté, mudj se mi. Kar sva govorila, ostane seveda med nama, kaj ne? — Seveda!

— Ponizhen sluga sem, doktor! — Klanjam se!

Tako je nazadnje nastopil tudi neti maj. Čisto pobeljen je bil, polja in travniki so bili vsi

beli in od slane, kakršne že dolgo niso pomnili, že prejšnji dan pa jim je bil viničar sporočil, da so v vinogradu pozeble vse breskve. Prav gotovo bo vrag vzlet tudi vinograd.

Sicer je bila pa to malenkost. Toda on, doktor Mirko Kotarski, se je konec koncev po prečuti noči tudi definitivno odločil, da bo šel volit, volit vladno stranko. Zena je pa kar naprej tarnala: da je sin v zaporu in bog ve, kaj bo z njim. Menda ne bo dovolil, da zaradi njegove trdoglavosti trpi otrok. Mogoče želi tudi sam priti v zapor, da tudi njemu prestejejo rebra in pogladijo podplate? Kaj ni vendar uradnik, ne pa poklicni politik? Poglavitna stvar je ostati čist v srcu, volitve so pa čisto navadna formalnost.

Vstal je pozno. Ura je kazala že več kakor osem. Oblačil se je leno, brez volje, kot bi bil utrujen. Na hrbtu je čutil breme, v ustih je imel neprijeten občutek. Ko bi se mogel z oedejo pokriti čez glavo in se zjokati! Zjokati se nad svojo propastjo!

Umil se je in ob stal pred velikim ogledalom, da bi si zavezal samoveznic in se počesal. Navadno je to opravil tako avtomatsko, da sebe pravzaprav niti videl ni. Zdaj pa se je ostro in kritično zagledal v svojo lastno podobo.

Kadar koli se je tako živo zagledal v svojo podobo, v ta svoj obraz, vselej se mu je zadel nekam tuj, neznan, kakor da v njem ne spozna samega sebe. Ko je namreč v duhu samnega sebe gledal, se je videl čisto drugačnega. Res, ni se videl ne lepšega ne pametnejšega, pač pa utrujenjšega, zamisljenjšega, obdanega s tisoč in tisoč drobnimi in pomembnimi mislimi, skrbmi, problemi, kar bi se vse moralo razbrati iz oči, z ust, s čela... Toda tole obličje, katero zdajle opazuje, je čisto mirno in blago. Oči so v resnici malce utrujene, lasje so osiveli in redki, toda lice priča o zdravju in udobnem življenju, osiveli, pristriženi brki podobno kljukastim nosom ga delajo laskavo podobnega Lloyd Georgeu, med tem ko okrogla, obrta brada in neizraziti podbradek pričata o zgodovlnem življenju.

Ko je ugotovil se to, da bo prav tale obraz že danes javno in jasno volil gospoda Bogoljuba Jevtiča in Jurico Hitreca, je na glas pljunil v ta svoj obraz. Pljunil je sicer samo simbolično (kajti kljub vsemu bi bilo nespodobno kaj takega reči z zrcalom svoje žene), zato je pa različno izgovoril sebi v hrt vse kakor je ta trenutok mislil o sebi.

Tudi gospodinje so dobile šolo

Stotine anketnih pol o kmetijski šoli Turnišče se vračajo. Prav zanimivo je čitati odgovore, napisane z žuljavo kmečkoro. Iz odgovorov veje želja po napredku in zavesti, da je tudi kmetovalcu potrebna strokovna izobrazba.

Odbori kmetijskih združenj, občinski odbori in tudi Uprave kmetijskih posestev z zadovoljstvom sprejemajo sklep Okrajnega odbora, da se šola ustanovi. Enodušno izjavljajo, da bodo denarno podprli učence in učenke, ki se bodo vpisali v šolo.

In še nekaj je pokazala anketna poljal Gospodinje hočejo, da se ustanovi tudi gospodinjška šola. Odločno zahtevajo, da je potrebno izobraziti tudi naše mlade gospodinje.

Komisija za organizacijo Kmetijske šole Turnišče je to odločno zahtevo upoštevala in v sporazumu s Svetom za prosveto sklenila, da se ustanovi v Turnišču istočasno tudi gospodinjška šola. S tem sklepom in z razpisom, ki je objavil pogoje za sprejem v šolo, je zahtevi javnosti zadoščeno. Razpis pove, da šola sprejema fante in dekleta z namenom, da jih strokovno izobrazijo v dobre gospodinjke in gospodinje.

Pouk v šoli bo delno ločen. Dekleta bodo zraven osnovnih kmetijskih predmetov, ki bodo

skupni, dobivala tudi izobrazbo iz gospodinjstva (kuhanja, šivanja, prehrane, nege otroka, nauk o stanovanju itd.). Fantje se bodo seveda istočasno bolj poglabljali v kmetijske predmete in v vse kar jim je kot bodočim naprednim kmetovalcem potrebno. Tudi praktično delo na posestvu bo tem ciljem primerno urejeno.

Prihajajo že prve prijave za vpis v šolo. Občinski odbor v Ormožu je sporočil, da sta se kot prva prijavila v šolo tov. Zorjan Franc iz Ormoža 144 in Dornik Stanko iz Huma št. 112. Tudi Tobijas Franček iz Pacirja se je odločil in vpisal v kmetijsko šolo. Precej je takih, ki bi želeli stanovati doma in hoditi v šolo zato, ker stanujejo v njeni neposredni bližini.

Bilo je še objavljen, da bo šola sprejela 50 učencev in učenek. Vsi, ki so se že odločili in ki še oklevajo, naj s prijavnimi pohitijo in jih upravi šole dostavijo čimprej. Končni rok za prijave je 15. avgust t. l. Po tem datumu bodo vpisi dovoljeni le v izjemnih primerih.

Šola bo začela z rednim poukom 1. oktobra t. l. Kolikor bodo dela na ureditvi končana prej, se bo pouk začel lahko tudi prej. Vsi, ki bodo vpisani, bodo o tem pravočasno obveščeni.

Ormoški „Partizan“ na 15 dnevnem taborenju

Tabor »Komar« na otoku pri Veliki Nedelji na zemljišču gozdnega gospodarstva je pomenil za člane in članice Partizana iz Ormoža nekaj novega in nadvse prijetnega. V 15 dneh življenja v gozdiču, blizu tople Pesnice, stalno v svežem zraku, pod svobodnim soncem, v znojni taborniški disciplini, nedaleč od doma, so se navadili živeti po svoje, zdravo, veselo in urejeno taborniško življenje. Sem niso prišli samo zato, da bi se sončili, kopali, jedli in spali, temveč zato, da bi se naučili vsakdo izmed njih živeti v naravi, neodvisno od vseh domačih razvad in udobnosti, brez pomoči mamic pri oblačenju, jedi itd., živeti med sovražniki različnih domačih razmer pod istimi pogoji, v istih okoliščinah, enak med enakimi, biti tovariš bližnjemu, mu pomagati, se z njim veseliti in deliti težave.

Tabor »Komar« je bil prav prijetno urejen. Po okusno urejenih šotorih ni kazalo, kdo je posedel pregrinjalo tovornega avtomobila, koliko odpadkov na žagi je bilo treba zbrati za poigrade, koliko slame nositi za mehka ležišča in koliko ur je bilo treba za ureditev puščave v prijetno naselje 5 do 12 let starih prebivalcev. V skladišču se nikjer ni videlo, kdo vse je prispeval v naravi ali v denarju, da so lahko napolnili tovorni avto in pripeljali hrano za tabornike. Dobri kolektivi in posamezniki so se izkazali. Veliki štedilnik v kuhinji poleg skladišča je našel boljše mesto, kot mu je bilo odrejeno v Ormožu. Vse, kar je bilo v kuhinji ali v drugih prostorih tabora, je uspeh podrobne razmišljanja ekonomista tov. Havlaša in njegovega osebja, ki je imelo na to skrbeti za prehrano in preskrbo. Upravnik tov. Bedrač, svetovalec tov. Sonaja in 3 vodilci so imeli ostale naloge, ki so jih reševali po večkratnih posvetovanjih sporazumno s celotno upravo.

Kakih 20 korakov od ekonomista

meta je bil pravi tabor. V polkrogu postavljenih 5 šotorov je bilo vzorno urejenih, ležišče na visokih pogradih, posteljnina in obleke lepo zložene in vse ostalo v najlepšem redu. V sredi tabora je stal visok drog z zastavo, da se je od daleč videlo, da je tu bivališče mladih tabornikov. Pri drogu je bil lepo urejen prostor za taborni ogenj, ki je stalno tlel, zvečer pa zagorel s polnim plamenom in obseval in ogreval veselo, bronaste obraze.

Med pol 7. in pol 23. uro se je življenje odvijalo točno po načrtu. Točno se je vedelo, kdo bo nabral in nasekal drva za kuhinjo, kdo bo ponoči stražil zraven čuvaja »Boja« tabor, kdaj bo telovadba, zajtrk, kopanje, sprehod, obed, počitek, zopet kopanje, odbojka, namizni tenis in druge igre, večerja in kdo bo kuril taborni ogenj in kaj bo na programu. Vsi so se trudili, kolikor se je le dalo, da ne bi prišlo ta ali oni po lastni krivdi v šotor »Strakoperov«, ko pa so bili »Jazbecarja«, »Lisjak« in »Samotarja« na dobrem glasu.

Starši so prišli ob nedeljah gledat iz Ormoža, kako se obnašajo njihovi »Indijanci« in kako se jim dopade v taboru. Mamic in očetje so bili dokaj veseli, ko so videli, da se otroci ob 3700 kalorični hrani, v lepem vremenu, lepo ožgave kože in veselih obrazov zelo dobro počutijo izven domače nege in vzgoje.

Letošnje prve izkušnje s tabornjenjem so se obnesle. Mladino v Ormožu bo bodoče počitnice težko vzdržati doma. Že sedaj se menijo, kako bodo do prihodnjih počitnic pripravili šotore, dopolnili taborniško opremo in pravočasno uredili vse, da bi se za tabornjenje prijavilo čimveč članov Partizana in da bodo tabornjenja tudi v bodoče pripomogla mladim ljudem do novih izkušenj za samostojno, pametno in veselo življenje v naravi, kjer si bodo nabrali novih moči za šolske napore.

Tudi v Slatini bo zasvetila električna

V Slatini smo si že dolgo časa želeli boljše luči, kakor je petrolejka. Zavidali smo tistim, katerim že sveti električna. Naposled pa smo se odločili, da tudi na področju Pristave-Slatine začnemo z elektrifikacijo.

Imeli smo precejšnje težave zaradi raztresenih domačij, zaradi nerazumevanja skupnih težav, lanskoletne suše, toče in ko smo kljub vsem tem težavam začeli z delom, nas je zadelo ponovna nesreča, ko so posežbi vinogradi — skoraj edini up haloških ljudi. Najbolj nas je presenetilo nerazumevanje uprave državnega posestva Zavrč v Pristavi, ki je mesto, da bi podprla prizadevanje za boljše gospodarstvo, postala koklja ter nekaj kmetovalcem onemogočila za nekaj časa električno napeljava.

Mnogo si je pri naši elektrifikaciji prizadeval tov. Zuran Martin, tajnik odbora za elektrifikacijo, ki je ob pomoči Jurge Franca, Belšak Antona, Dornikovič Ferdinanda žrtvoval mnogo za izvršitev postavljene naloge, ki ob sedanjih prilikah nikakor ni lahka.

Odbor si je prizadeval dobiti posojilo, vendar mu je bilo od-

govorjeno, da ni sredstev. Kljub temu pa smo pokazali vso voljo za napredek našega kraja ter pričakujemo, da bomo našli razumevanje za naše težave povod tam, kjer bi nam najpomagal, da bi se čim prej izvili iz naše dosedanje zaostalosti.

Kdaj bo zopet ptujski okrajna gospodarska razstava

Med 120.000 obiskovalcev Mariborskega tedna je tudi lepo število kmetovalcev, obrtnikov, delavcev in nameščencev iz ptujskega okraja. Kmetovalci in obrtniki so si ogledali številne razstavljene kmetijske stroje in naprave, delavci in nameščenci pa so se zelo zanimali za industrijske izdelke.

Razstava Mariborskega tedna je zopet močno razvnela diskusijo, kdaj bo zopet ptujski okrajna gospodarska razstava, ki bo nedvomno pritegnila še več obiskovalcev, kot jih je zadnja.

Uvrstite se med poverjenike Prešernove družbe. Vsak poverjenik obdrži 10% pobrane članarine.

SPORT

V SOBOTO TROBOJ LJUBLJANA: MARIBOR: PTUJ

V soboto, 25. t. m., priredi rokometni klub Drave troboj mestnih reprezentanc Ljubljane, Maribora in Ptuj. Maribor in Ptuj bodo zastopali igralci Branika in Drave, medtem ko bo Ljubljana mnogo močnejša, čeprav bodo v glavnem igralci Svobode. Vse tri tekme bodo nočne in sicer na živilskem trgu s pričetkom ob 20. uri. Ptujčani, udeležite se tega tekmovanja, kajti s tem boste finančno podprli klub, ki bo imel prihodnji teden velike stroške, saj bo v sredo, 29. julija, igral proti našim rokometšem bavarski klub HC Ansbach iz Münchena. Ta tekma bo na nogometnem igrišču SD Drave ob 18. uri in bo Drava okrepljena z nekaterimi igralci Branika. Tekmi bo tudi prisostvoval jugoslovanski zvezni trener.

SPORT V GORIŠNICI

V nedeljo, 12. julija je bilo v Gorišnici prijateljsko srečanje v namiznem tenisu med »Železnice« iz Ptuj in domačim »Severjem«. Dvojbo je končal neodločeno 3:3. Podrobni rezultati:

Posamezniki: Donaj-Krapša 0:2 (21:23, 14:31); Sugman R.-Kovač 0:2 (16:21, 14:21); Feguš-Golob 2:1 (21:10, 25:27, 21:14); Petek-Segula 1:2 (11:21, 21:11, 16:21). Dvojice: Donaj-Nasko:

IZ VELIKE NEDELJE

Pred zaključkom ljudsko-prosvetne sezone je treba vsaj na kratko pregledati delo našega prosvetnega društva. Bilo je precej pestro. Med igrami, ki so bile uprizorjene, je najbolj uspela opereta R. Gobca »Planinska roža«, ki je žela splošno priznanje. Kljub temu, da so jo večkrat igrali doma in v Ormožu, so jo na splošno željo občinstva ponovili še 18. in 19. t. m. v Gorišnici ter s tem vrtili obisk tamkajšnjemu prosvetnemu društvu ter 26. t. m. doma kot zadnjo prireditev te sezone.

Poleg teh prireditev so bila še gostovanja IZUD iz Gorišnice, ki je doseglo s svojo veseligravo »Matiče se ženi« prav tako velik uspeh. Iz Ptuj je gostovala Svoboda z »Dobrim vojakom Švejkom«, glede katere smo več pričakovali kakor so nam pokazali ter gledališče z »Veroniko Deseniškovo«, ki je gledalce v polni meri zadovoljila. Navdušeni nad igro in gledalci si želimo še več takšnih gostovanj na našem odru.

Ker je naše občinstvo v prejšnjih letih igralo pretežno komedije, bo v prihodnji sezoni uprizorjalo tudi drame, vendar repertoar še ni določen.

Krapša-Segula 2:0 (21:15, 21:18); Sugman Z.-Sugman R.: Kovač-Golob 2:0 (21:18, 25:23). Prvoimenovani so igralci Severja.

V soboto, dne 18. julija je bila v Gorišnici odbojarska tekma med Garnizijo iz Moškanje in Severjem iz Gorišnice. Srečanje se je končalo z zmago gostov 3:1.

V nedeljo pa je bil med njima šahovski dvojboj na desetih deskah, v katerem so zmagali domačini z rezultatom 6:4.

Rezultati: Sugman R.—Bihač 1:0, Nasko—Matič 1:0, Mikl—Bojevič 1:0, Cokl—Eset 1:0, Donaj—Petrovič 0:1, Feguš S.—Zelenovič 0:1, Minarič—Marčič 1:0, Vesenjak—Šimunovič 0:1, Petek—Petrovič 0:1, Marčnjak—Štefanovič 1:0. Prvoimenovani so člani Severja.

Nogometno srečanje je bilo zaradi dežja preloženo.

MALI OGLASI

Izgubil sem načrt svojega posestva. Najditelja prosim, da mi ga proti nagradi vrne. Franc Vantur, Sv. Ana 83, pošta Makole.

Sprejemam soboslikarskega in plesarskega pomočnika, Naloslav v upravi.

Rojstva, poroke in smrti

v Juniju GRAJENA

Rojstva: Lamprecht Angela je rodila hčerko v Vumpahu št. 51; Potočnik Amalija je rodila sina v Krčevini št. 73.

Smrti: Smrtnega primera v mesecu juniju ni bilo. Poroke: Rojko Mirko, Vampuh št. 26, se je poročil dne 27. junija 1953 v Grajeni s Toplak Stanislavo iz Vumpaha št. 10.

ZETALE

Rojstva: Letonja Terezija iz Zetal 56 je rodila sina; Bedenik Jožeta iz Ceremoš 58 sina; Korež Ana iz Nadol 3 sina; Kodrič Jožeta iz Ceremoš 70 hčerko; Gajser Stefanija iz Zetal 25 hčerko; Drevenski Ivana iz Zetal 105 hčerko; Režek Marija iz Dobrine 22 sina; Korež Ana iz Ceremoš 53 sina; Stres Neža iz Ceremoš 28 sina; Butolen Elizabeta iz Zetal 102 sina; Krušič Matilda iz Dobrine 32 hčerko.

Poroke: Polajzer Jožef iz Nadol 37 in Korež Jožeta iz Nadol 51; Horvat Andrej iz Kočič št. 64 in Lončarič Frančiška iz Zetal 92; Kodrič Janez iz Kočič 55 in Hajšek Helena iz Kočič 5; Butolen Franc iz Ceremoš 55 in Kamenšek Kristina iz Ceremoš 9.

Smrti: Jus Marija iz Ceremoš št. 60; Bedenik Alojz iz Ceremoš 58; Butolen Franc iz Ceremoš 43; Potočnik Stefan iz Nadol 29.

Kljub težavam napreduje gradnja stanovanj

Cesto padajo pripombe, češ da se v ptujskem okraju nič ali le malo gradi, da je na odgovornih mestih le malo razumevanja za potrebe gradnje družbenega standarda v ptujskem okraju itd. K temu se pridružuje še več ali manj upravičena kritika na račun pomanjkanja stanovanj. Vendar, če pogledamo statistiko gradenj stanovanj v ptujskem okraju v zadnjih letih, vidimo, da razveseljivo narašča in da v gradnjah prednjačijo tisti, ki jih to vprašanje tudi najbolj prizadeva. To so uslužbenci in delavci ter obrtniki, če bi jih našli po gradnjah sorazmerno na njihovo število. Tako je v letu 1952 bilo zgrajenih skupno 292 stavb in od teh so jih 41 gradili uslužbenci, 113 delavci, 27 obrtniki, 105 kmetje ter 6 ostali. Kmetje so glede na njihovo skupno število torej najmanj gradili, kar je razumljivo glede na to, da na podeželju v glavnem ni stanovanjske stiske, dočim je v mestih in industrijskih centrih prav občutna.

Največjo vrednost novogradenj je dosegla v letu 1952 Hajdina, kjer je bilo v gradnji 41 stavb ter je dosegla vrednost dela in vložene materiala skupno 7.670.000 din. Sledi Ptuj (14 stavb) s 7.390.000 din, Starše (16 stavb) s 7.280.000 din, Lovrene (30 stavb) s 5.200.000 dinarjev, Rogoznica (24 stavb) s 4.380.000 din, Lešje (26 stavb) s 4.340.000 din, Desternik (4 stavb) s 3.640.000 din, Videm (11 stavb) z 2.980.000 din, Gorišnica (23 stavb) z 2.970.000 din, Središče (6 stavb) z 2.830.000 din, Ormož (15 stavb) z 2.870.000 din, Cirkovci (14 stavb) z 2.825.000 din, Grajena (15 stavb) z 1.895.000 dinarjev, Markovci (10 stavb) z 1.880.000 din, Makole (8 stavb) z 1.461.000 din, Podlehnik (4 stavb) z 850.000 din, Leskovec (6 stavb) z 840.000 din, Juršinci (2 stavb) z 800.000 din, Cerku-

lane (4 stavbe) s 720.000 din, Trnovska vas (3 stavbe) s 490 tisoč din, Polenšak (2 stavbi) s 470.000 din, Podgorci (3 stavbe) s 410.000 din, Zavrč (1 stavba) s 115.000 din.

Skupno je torej dosegla vrednost gradbenega dela nad 64.570.000 dinarjev, kar je v primeri z letom 1951, ko je bilo zgrajenega v vrednosti le za 39.871.477 din, znatno več. Treba je pripomniti, da so v tej statistiki zajete le gradnje privatnikov, ne pa tudi gradnje v družni režiji in gradnje pri podjetjih (n. pr. bloki v Kidričevem). Če upoštevamo še te, vidimo, da se letno lepi znesek potreboje za gradnjo novih stanovanj. Seveda pa takšno stanje še zdaleka ni in ne sme biti spodbuda za to, da bi tisti, ki naj bi skrbeli za komunalno graditev v Ptuj in drugje, opustili prizadevanje, da bi se ta povečala predvsem iz javnih sredstev in drugih ter da bi šla vsaj vzporedno z naraščajočimi potrebami, če že zamujene ne nadomesti.

Ali ste zavrgli 1949. leta izžrebane obveznice I. ljudskega posojila?

Vpisniki I. ljudskega posojila lahko izjemoma dvignejo do 31. avgusta 1953 izžrebane dobitke ali amortizirane zneske na podlagi obveznic, ki so bile izžrebane leta 1949, pa jih vpisniki iz neobveščeni niso dvignili do 3. januarja 1953 in so jim s tem dnem zastarele Isto velja tudi za odrezke obresti, ki so dospeli v plačilo 1. januarja 1953. Po 31. avgustu 1953 izgubijo obveznice iz leta 1949, ki so bile izžrebane leta 1949, vsako vrednost.

Tozadevno izjemo je odobril Zvezni izvršni svet z Uredbo 24. junija 1953 o spremembi uredbe o ljudskem posojilu.

Nesrečnik, mizerija, strahopetnež, ničvrednež! Studiš se mi!...

Potem je odšel na občino volit.

Zdaj leži tu in je še vedno bolan. Ze pet dni takole bolan, raztresen, ko ima opravka s pacienti, z ženo se prepira, to se pravi izgiba se dolgim razgovorom. Vse ga draži, vse se mu dozdeva dolgočasno in neumno. Sin je še vedno v zaporu, gospod Jurica Hitrec pa, ki je s krasno manjšino prišel do mandata, ostantativno čaka, da ga doktor prvi pozdravi, čeprav je od veliko starejši od njega. Hitrec je namreč sedaj neredni poslanec, doktor Kotarski pa uradniček.

Ta stara usnjena otomana s polomljenimi vzmetmi, na kateri sedaj leži, kadeči cigareto za cigareto, mu je sedaj najbolj priljubljeno zavetišče. Ta otomana in ta ordinacijska soba, skromna, deloma že obrabljena in primitivna ordinacijska soba, čisto povprečnega podeželskega zdravnikarja.

Jezi ga, če ga kličejo k pacientu, še bolj jezen pa je, če ga bolnik pride takole takoj po kosilu in zraven še z razbitim gobcem, kakor se je blagovolila izraziti njihova lepotica Jalža. Ne gledati, ne spraševati mu ni treba, temveč že v naprej ve,

da tudi ta prihaja po zdravniško sprejelavo. Prav gotovo so ga komaj izpustili iz luknje, pa je že pri njem, pri zdravniku.

Kakšen zlodey se je vselil vanje, kakšna nora moda se je udomachila prav tu v njegovej okraju, da vsi hočejo tudi zdravniška spričevala? Kakšno korist imajo od tega? Njemu so ta »spričevala« prinesla vso sramoto in težave, vsa ponižanja in moralno katastrofo.

Tako zdaj leži na svoji otomani in se jezi. Razločno sliši, kako pacient v čakalnici pokušljuje in pljuje. Zelo verjetno pljuje na tla, čeprav visi na zidu opomin: Na tla pljuvati je prepovedano!...

Nazadnje se zdravnik s posebnim naporom svoje volje iztrga iz svojega obupa in oslabelosti (kljub vsemu vendar ne more dovoliti, da bi ta revež čakal celo večnosti...), vstane, obleče bel plašč in čisto službeno, po zdravniško odpre vrata.

— Vstopite, prosim!

Vstopi visok, tenak možič, oblečen, kakor so že oblečeni hrvaški kmetje zadnje čase, precej skromno in zašito.

— No, kaj je? — vpraša doktor.

Kmet znakne robec spod nosu in prikažejo se nakazna in otečena usta, nad katerimi smešno štrlijo v zrak ozke, razmršene

svetle mustače. S svojim hrabrim in ne preveč čistim prstom dvigne kmet zgornjo ustnico in pokaže se prazna, krvava čeljust.

— S puškinim kopitom sem jo skupil!

Doktor se je zavrnil v bledi, izmučeni obraz, iz katerega ga je pogledovalo dvoje modrih, nekam prepadenih, toda bistril in ostril oči.

— Slišiš, midva se že poznavava!

Moški se je nasmehnil, kolikor so mu dopuščala njegova ranjena usta.

— Seveda se poznaval — je stežka spregovoril. — Janko Klasič sem iz občine Bilkovski vrh!...

— Dobro so te!... Kaj ti nisem že lanj lepo govoril: mirno se drži, v politiko pa ne vtičaj nosu!

Janko je stežka govoril, pa se je kljub temu, opetajoč kar naprej z jezikom, skušal oprezno in počasi braniti.

— Saj se tudi ne vtičam v politiko. Lansko zimo sem raznašal in delil tiste letake. To je bilo vse. Tudi to mora nekdo... Zdaj pa, zdaj sem se zadržal čisto mirno, samo da ni vrag prinesel k nam tega odvratnika Hitreca.

— Kaj ti je hudega storil?

— Kaj on? Se od takrat ga imam v zobe, ko sem se prvič srečal s Svobodo. In zdaj ga je hudič zanesel k nam na naše grčke. In potem so ga tam pokakali in streljali nanj, le da ni bilo dobrega strelca... To je velika škoda! Potem so zagrabil mene, češ da sem jaz kriv, jaz sem pa seveda zaidenil usta in nisem hotel nič priznati. Potem so mi pa s puškinim kopitom usta odpirali, pa niso ničesar izvlekli iz mene. Vsaka čast tudi moji tovarišiji, nihče ni nič priznal. Bogme, pretrpeli smo pa precej!... Toda resnico vam bom pa vseeno povedal: jaz sem streljal.

— Me nič ne zanima! — se je popolnoma zares ujezil doktor Kotarski in se celo prestrašil.

— Tu ti ni treba ničesar priznavati. Kaj meniš, da sem željan, natezati se z orožniki in s sodiščem? Dovolj imam lastnih skrbi in težav!

— Vse vem. Mi vsi tu vemo. Toda čeprav ste gospod, z namr pa le držite. Zato vam lahko tudi priznam.

Doktor Mirko Kotarski je imel sladak občutek, ko je to slišal. To je v resnici pomenilo obliži za njegovo rano, uteho za dušo, odrešilno injekcijo njegovemu umirajočemu ponosu. Pa se je kljub temu namrgodil in strogo nadaljeval:

— Zdaj pa povej, kaj hočeš od mene. Novih zob ti ne morem napraviti, prvič zato, ker so rane presveže, drugič pa zato, ker nisem zobozdravnik. Samo podpišem ti lahko kaj, da ti uplajnejo oteklino in da ne nastanejo kakšne komplikacije.

— Vem, gospod zdravnik. Zdravniškim pomoči sedaj niti ne potrebujem, samo ob sebi bo minilo, le spričevalo mi dajte!...

— To sem tudi slutil! — se je spet ujezil zdravnik. — Čemu ti pa bo spričevalo? S tem spričevalom se ne smeš nikjer niti pokazati ne!

— Eh, sedaj še ne, res je to! — je zopet komaj spravil iz sebe Janko, kar naprej zapletajoč z jezikom, toda kljub vsem odločno in živahno. — Toda sonce bo posijalo tudi pred naša vrata, in takrat mi bo tisti, ki mi je izbil zobe, dal tudi nove delati!... Na svoje stroške!...

Ali on, ali pa tisti, ki mu je ukazal, naj počenja take stvari!

— He-he, Janko moj, tega pa ne boš tako kmalu dočakal!...

— Mogoče pa bom! — je trdovratno nadaljeval Janko. — Saj veste, kako je, mi smo za pravico. Mi v pravico verujemo in se ne damo!

Doktor je skomignil z rameni, sedel k mizi in začel pisati spričevalo. To opravilo mu ni

bilo ljubo. Menil je, da je brez vsakršne koristi za tega reveža, zanj pa nevarno. Kdo ve, kam lahko prispe ta dokument in spet se bodo spravili z vsem mogočim nadenj! Toda kaj more? Vsaj to dolžnost mora pošteno vršiti!

Napisal je spričevalo in še recept za otečena usta in ju dal Janku.

— Koliko sem dolžan?

— Nič! — je odgovoril zdravnik kratko.

— Pravzaprav niti denarja nimam! — se je Janko škrbasto in stežka nasmehnil — toda vprašati človek mora... Potem takem gospod zdravnik, hvala in zbogom!...

Doktor Mirko Kotarski se je spravil k ocnu. Zamislil se je. Janko Klasič je koraci že čez pot na drugo stran. Hlače je imel na zadnji plati raztrgane in neokusno zaite z rumeno krpo. Bil je v starih, raztrganih in posivelih opankah. Toda stopal je mirno, krepko. In ko se je ozri še na zdravnikovo ocnu, sta se mu obe česti nasmejali vedro, skoraj hudomušno.

— Tale veruje in zato je zmoežen tudi zdržati. Kdo mu kaj more?!...

Spet je oblik žalosti prekril doktorjevo dušo. Nekaj ga je ugriznilo za srce. Nekaj sramu in zavisti podobnega.

Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o otroških dokladah

Skupna vsota otroškega dodatka je odvisna od števila otrok in premoženjskega stanja staršev — Štipendije za dijake — otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja

Beograd, 21. julija.

Zvezni izvršni svet je izdal uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o otroških dokladah. Uredba se glasi:

Člen 1

Člen 6. uredbe o otroških dokladah («SI. list FLRJ» številki 48/51, spremembe in dopolnitve številki 59/52) se spremeni in glasi: Pravico do stalne otroške doklade in višina doklade je odvisna od premoženjskega stanja družine, celotni znesek stalnih dokladov pa je odvisen od števila otrok.

Člen 2

V členu 7 se ukinejo dosedanja odstavki 1 do 3 in namesto njih vstavijo novi odstavki 1 do 4, ki se glase:

Po premoženjskem stanju o dohodkih in davčni obveznosti gospodarstev se višina stalne otroške doklade določi po naslednji razpredelnici: (razpredelnica ima šest kolon).

Prva kolona: Po številu otrok, ki so jira doklade namenjene, pripada družini: za enega otroka, za dva otroka, za tri otroke, za štiri otroke, za pet otrok.

Druga kolona: Če gospodarstvo ni zavezano davku na dohodek od kmetijskega posestva ali če davku podvržen dohodek od lastne hiše na vsakega družinskega člana ne presega 150 din mesečno, 3000, 5500, 7500, 9000, 10.000 din mesečno.

Tretja kolona: Če znaša davek na dohodek od kmetijskega posestva do 100 din letno na vsakega družinskega člana ali če znaša davku podvržen dohodek od lastne hiše od 151 do 250 din mesečno na družinskega člana, ali če znaša kak drug davku podvržen dohodek do 250 din mesečno na vsakega družinskega člana, znašajo otroške doklade 2550, 4675, 6375, 7650, 8500 din mesečno.

Četrta kolona: Če znaša davek na dohodek od kmetijskega posestva od 101 do 180 din letno na vsakega družinskega člana ali če znaša kak drug davku podvržen dohodek od 251 do 500 din mesečno na vsakega družinskega člana, znašajo otroške doklade 1950, 3575, 4875, 5650, 6500 din mesečno.

Peta kolona: Če znaša davek na dohodek od kmetijskega posestva od 181 do 280 din letno na vsakega družinskega člana ali če znaša kak drug davku podvržen dohodek od 501 do 1000 din mesečno na vsakega družinskega člana, znašajo otroške doklade 1350, 2475, 3375, 4050, 4500 din mesečno.

Šesta kolona: Če znaša davek na dohodek od kmetijskega posestva od 281 do 380 din mesečno na vsakega družinskega člana ali če znaša kak drug davku podvržen dohodek 1000 do 1800 din mesečno na vsakega družinskega člana, znašajo otroške doklade 750, 1375, 1675, 2250, 2500 din mesečno. Za vsakega nadaljnjega otroka pa se celotni znesek stalnih otroških dokladov poveča za 10 odst. celotnega zneska doklade za 5 otrok.

Dnevni znesek stalne otroške doklade se ugotovi z delitvijo mesečnega zneska doklade s 26, dobljeni znesek pa zaokroži na cele dinarje, tako da se zneski do 50 para ne upoštevajo, zneski nad 50 par pa računajo za cel dinar.

Stalna otroška doklada ne pripada otrokom, če presega davek na dohodek od kmetijskega posestva 380 din na vsakega

družinskega člana ali če kak drug davku podvržen dohodek presega 1800 din mesečno na vsakega družinskega člana.

Osebam, večanjim v kmečke delovne zadruge, se določi pravica do stalne otroške doklade v smislu gornjih členov po davku na dohodek, ki je gospodarstvom odmerjen na dohodke od ohlanič, povečanem na znesek davka na dohodek, ki bi ga po stopnji 3 odst. plačeval na dosežene dohodke od rente oziroma obresti na ocenjeno vrednost v zadrugu vloženega posestva.

Dosedanji členi 4 do 7 postanejo novi členi 5 do 7, tako da se v dosedanjem členu 5 (novi člen 6) črtajo besede: »Manj od dva hektara«, in na koncu doda nov stavek, ki se glasi: »Prav tako, če ima koristnik dohodke od lastne hiše in druge davku podvržene dohodke, se pravica do stalne otroške doklade določi kakor če bi celotni znesek davčnih osnov izviral iz dohodka od druge imovine ali dejavnosti.«

Člen 3

Otrokom v narodnoosvobodilni vojni padlih borcev ali otrokom, ki so žrtve fašističnega terorja oziroma katerih redniki so padli, umrli, izginili ali so trajno nesposobni za pridobivanje kakor tudi žrtve fašističnega te-

rorja bodo dobivali, dokler se redno šolajo ali uče v gospodarstvu, ne glede na premoženjsko stanje gospodarstva, ki mu otrok pripada, štipendije v zneskih, ki so lahko večji od zneska stalne otroške doklade iz člena 2 te uredbe.

Štipendije se lahko podelje v zneskih, večjih od stalne doklade, neglede na premoženjsko stanje gospodarstva tudi študentom fakultet, visokih šol in višjih šol, dokler redno študirajo zunaj kraja, kjer bivajo njihovi starši oziroma redniki in če v šolanju zadovoljivo napredujejo.

Štipendije se bodo podeljevale po določbah ods. 1. in 2. tega člena po posebnih predpisih, ki jih bo izdal Zvezni izvršni svet.

Člen 4

Določbe člena 1 in 2 te uredbe se bodo uporabljale od 1. avgusta 1953 tako, da se bodo terjate stalne otroške doklade iz časa pred 1. avgustom 1953 obravnavale po prejšnjih predpisih.

Člen 5

Ta uredba začne veljati z dnom objave v »Službenem listu FLRJ«.

Zvezni izvršni svet
Predsednik republike
Josip Broz Tito

Vračajo se k morju

Danes, petek, 24. julija t. l. zapustil Ptuj nad 150 otrok iz Kopra, Izole in Pirana, ki so bili v tukajšnji koloniji v Dijaškem domu od 2. t. m. dalje. Vračajo se s številnimi prijetnimi spomini in vtisi. V dnevih tukajšnjega bivanja so obiskali zadrugo Osojnik, Borl in Maribor, kjer so si ogledali vse zanimivosti. V zadrugi Osojnik so jih postregli z marelicami. Izlet na Borlu jim je zmotil dež. To-liko večji užitek so imeli ob obisku Maribora, kjer so si ogledali razstavo Mariborskega tedna. Poleg tega so obiskali muzej, Pletarno in Perutnino, da bi si laže ustvarili vsaj bežno sliko nekaterih tukajšnjih podjetij.

O vsestranskem zadovoljstvu otrok italijanske manjšine za časa bivanja v Ptuj govorijo njihovi veseli obrazi ter glasno čebljanje, ki je odzivilo sicer dokaj mirni Ptuj. Dokaj razvedrila jim je pripravilo tudi lutkovno gledališče. Vsebinsko predstava je bilo treba tolažiti v italijanski, da so otroci laže razumeli. Pionirji iz kolonije in ptujski pionirji so se pomerili v nogometu. Močnejši so se izkazali ptujski mladi nogometaši. Da si bodo čimdalje ohranili spomine na dneve, ki so jih prežili v zgodovinskem Ptuj in lepem ljudskem vrtu, kamor so hodili na sprehode in igre, so se tudi slikali.

Zelo zelo so pogrešali morje. V dokaj hladni Dravi so se le nekateri kopali. Kaj težko je bilo zadržati mlade plavalce, ki ne poznajo posebnosti derode Drave, njenih vrtincev in drugih muhavosti, da niso poskakali v Dravo in zaplavalji po njenih valovih. Neplavalci so pogrešali plitvine. Da je v vodo kolonije obvarovalo otroke vsake nevarnosti, so jih vodili raje v lepi Ljudski vrt, kjer so se v senči igri in veselju zelo razživeali, nekateri pa tudi spočili v prijetni senči.

Organizacija APZ je zamudila priliko sklicati žene in dekleta, ki razumejo in govorijo tudi italijansko, da bi obiskale kolonijo in bi otrokom razložile razne ptujске posebnosti in zanimivosti. V direktnem stiku s ptujskimi prebivalstvom bi občutili otroci več domačnosti in topline, ki je svojstvena ljudstvu socialistične domovine.

Za lepoto naših domov Oleander

V naših krajih pogosto vidimo pred večinami vrati deže z oleandri, toda le redko kje narečeno na res lepo rastoče in razvite rastline. Navadno le životvorijo in živijo le tu in tam kakšen napol razvit svetni brst.

Nedavno pa sem videl v okolici Ljubljane pri neki družini prekrasne oleandre v živem cvetju, kar me je presenetilo. Dobil sem sadike, vzgojene iz potaknjencev in dal sem napraviti preprete deže z številnimi luknjami v podu. Ko sem sadike presajal, sem dodal zemlji močnega komposta, na vrhu pa sem zemljo pokril narahljo s konjskim gnojem. To sem storil predvsem zato, da bi preprečil preveliko izhlapevanje in osuševanje zemlje. Tako posajene sem postavil pred večna vrata, kjer je pri nas najmočnejše sonce. Vseh štiriinajst dni prihljem oleandrom nekaj litrov razredčene gnojnice, drugače pa vsak drugi dan po črni na soncu pregrete vode. Iz slehernega vrščka se je v zadnjih dneh razvilo toliko živodrečnega cvetja, da se cvetni šopki kar povešajo.

Oleander je južna rastlina, zelo občutljiva za mraz, zato jo moramo v jeseni spraviti pravočasno v klet, ki pa ne sme biti prevlažna. Spomladi pa rastlini tudi ne smemo prehitro spraviti na plano. Da deže prehitro ne propadejo, jih moramo, preden se namakati v 5% raztopini modre galice. Dobro je tudi, če deže stojijo na dveh laticah, da ji pod prehitro ne zaginje.

Okrasimo naše domove z oleandrom.

JULIJA V VRTU IN SADOVNJAKU

Mesec julij je čas dozorevanja številnih rastlin. V vrtovih najdemo cvetoče grme vrtnic, v sadovnjaku pa zore prve hruške in češnje. Vrt zahteva, posebno letos pogoste pleče. Sejanjsko zrnje, presejano poletno. Tudi glavnoto solato in karfiola lahko še presejamo. Čebula in česen začneta ob koncu meseca dozorevati in ju je treba ob pravem času spraviti, da ne začneta ugnati novih korenin. Paradžniki zrasli v juliju bujno rastejo. Treba jim je obirati zasliske ter jih ob sušnem času zalivati, vendar samo h koreninam, ne pa po listju.

Poletne cvetlice se v najlepšem razvoju. Kar je visokih rastlin kot so dalje, jih

9. avgusta bo festival mladine z Dravskega polja v Kidričevem

V nedeljo, 9. avgusta bo v Kidričevem velik festival mladine z Dravskega polja. Festival organizira v glavnem mladina iz tovarne glinice in aluminija Kidričevem, bo ves čas trajanja festivala odprta tovarna, ki si jo bo lahko vsak ogledal in mu bo tudi objasnjen proces proizvodnje glinice in aluminija in obratovanje tovarne.

Program festivala je zelo pestro zamisljen. Zjutraj bo svetlani del s pozdravnimi govori in dviganjem mladinske zastave. Nato bodo sledili nastopi pevskih zborov, dramskih sku-

lavsko in kmečko mladino. Da bi lahko kmečka mladina iz bližine in na lastne oči videla, kaj delajo mladi delavci v Kidričevem, bo ves čas trajanja festivala odprta tovarna, ki si jo bo lahko vsak ogledal in mu bo tudi objasnjen proces proizvodnje glinice in aluminija in obratovanje tovarne.

Program festivala je zelo pestro zamisljen. Zjutraj bo svetlani del s pozdravnimi govori in dviganjem mladinske zastave. Nato bodo sledili nastopi pevskih zborov, dramskih sku-

pin, tamburašev, folklor, tekmovanja strelec, šahistov, tek na 100, 800 in 1.500 metrov, štafeta itd.

Zmagovalci na festivalu v posameznih točkah bodo prejeli pokale, diplome, ki jih pripravila občinski mladinski komite, G. F.

Jeseni vsi na proslavo priključitve Primorske

5. in 6. septembra 1953 bo na Okroglici pri Gorici svečanost proslava 10. obletnice ustanovitve primorskih brigad in priključitve Slovenskega Primorja Jugoslaviji. To bo največja proslava v letošnjem letu v naši republici. Predvideno je nad 150.000 udeležencev, poleg tega pa se bodo udeležili proslave tudi najvišji predstavniki političnega in javnega življenja.

Tudi v ptujskem okraju so v teku priprave, da bi se lahko čim več ljudi udeležilo te proslave. Občinski odbori ZB NOV bodo te dni začeli z zbiranjem prijav, kar bodo predvidoma končali do 29. julija. Udeleženci bodo potovali z vlakom ali avtomobili. Vožnja z vlakom bo stala okrog 410 din, z avtomobilom pa okrog 550 din, z avtobusom pa najmanj 1000 din. Udeleženci bodo morali imeti še posebne značke, ki bodo stale 60 din komad. Javnost bo o poteku nadaljnjih priprav za udeležbo na proslavi pravočasno obveščena preko Ptujškega tednika.

Tudi čebelarji imajo svojo zvezo

Ugotovitve ustanovnega kongresa zveze čebelarjev Jugoslavije 19. julija veljajo tudi za ptujski okraj, saj je tudi pri nas čebelarstvo nazadovalo v zadnjih letih. V bodoče bo potrebno čebelarstvo dvigniti na višjo stopnjo, predvsem pa odpraviti primitivne metode, če hočemo izkoristiti vse možnosti za razvoj te gospodarske veje.

Če bodo pristojni organi oblasti upoštevali predloge kongresa, čebelarjem v bodoče ne bo treba več plačevati davka na pašo čebel, zbirane pa jim bodo potem tudi prevzome tarife za čebelarstvo.

KAJ STA REKLA SVEDSKA GOSTA?

S temi nekaj besedami hočemo izraziti našo prisrčno in iskreno zahvalo ptujskemu Esperantskemu društvu za krasen sprejem. Ponesla bova najboljši vtise iz vašega mesta ter vaših gostoljubnih članov.

Naj živi mednarodni jezik esperanto! Naj živi napredna Jugoslavija!

Göte Landen, Huskvarna
Uno Rehnqvist, Huskvarna
Svedska

MORALNI JE SLEDILA MATERIALNA POMOČ

Priznavajoč pomen in vrednost mednarodnega jezika esperanto, ter upoštevajoč delo in trud ptujskih esperantistov v zvezi s sprejemom inozemskih esperantistov ter za kritje stroškov delegatov in najboljših tečajnikov (vsaj delno) za 38. Svetovni kongres v Zagrebu, so poklonili tuk. Esperantski sekciji:

OLO in I.O.-MO po 10.000 din.
Uprava kina 5.000 din, trgovska podjetja »Preskrba« 2.000 din in »Zeleznina« 1.000 din za ker odbor Esperantske sekcije DPD »Svoboda« Ptuj izrekla vsem najlepšo zahvalo. -o-

KOLIKO LJUDI JE NA SVETU

Po oceni statističnega urada Organizacije združenih narodov je leta 1951 bilo na svetu 2459 milijonov prebivalcev. Na posamezne regionalne skupine delj je odpadlo:

Afrika	202 milijonov
Sevna Amerika	139
Latinska Amerika	185
Azija	1232
Evropa	533
Oceanijska	13

V skupnem številu svetovnega prebivalstva je Jugoslavija (tudi sodeleževala s 16.263 milijonov prebivalcev, odnočno z 0,7 odst. Po popisu iz marca letošnjega leta ima Jugoslavija 16.227 milijonov prebivalcev.

„Plan naska roža“ v Gorišnici

(Gostovanje IZUD »Simon Gregorčič« iz Velike Nedelje)

Preteklo soboto in nedeljo 18. in 19. julija je IZUD »Simon Gregorčič« iz Velike Nedelje gostovalo v zadržnem domu v Gorišnici z Gobevo opereto »Planinska roža«. Vsekakor je pozdraviti da nas je obiskalo sosednje društvo, ki slovi kot eno najglednejših in ki smo ga že dolgo želeli videti na našem odru. Z zanimanjem smo pričakovali njihovega nastopa, tembolj, ker so prišli k nam z opereto, ki na našem odru doslej še ni bila uprizorjena.

Delo je režisiral in scensko pripravil Ivan Moravec — dolgoletni kulturnoprosvetni delavec — ki je precej težko nalogo v celoti zadovoljivo rešil. Razumljivo je, da predstavlja opereta za podčeljski amaterski oder trd oreh in zahteva od vseh sodelujočih izredno mnogo truda in napora, ki ga povprečen gledalec ne vidi.

Ce upoštevamo vse te okoliščine, moramo gostom k njihovi pripravljenosti samo čestitati. Od uprizoritve same smo sicer

pričakovali več in smo bili malce razočarani. Nekateri nedostaki bi se dali lahko odpraviti, s čimer bi igra znatno pridobila na času in živahnosti, ki smo jo zelo pogrešali. Predvsem so motile številne pavze, počasno kretanje na odru in neprimerno geste. Izvajanje pevskih točk je bilo več ali manj dobro točko. Od nastopajočih so nas posebno zadovoljili Katja Silvana (Franež Terezija), Kalan (Ivan Moravec), Izidor (Viktor Franež), Gabernik (Ferdo Meško), Melita (Kumer Tončka) in Svetlin (Lah Bogdan k. g.)

Orkester pod vodstvom dirigenta Grajfoner Slavka — ki ima pri celotni izvedbi precejšnje zasluge — nas je prijetno zadovoljil. Baletne vločke je nastudirala Evica Kulsjevič.

Gostovanje nam bo ostalo v lepem spominu in želimo, da bi se gostje iz Velike Nedelje prav kmalu ponovno predstavili na našem odru.

Zlatko Sugman

Okrepiti je treba politično delavnost mladinske organizacije

V Ptuj je bila 10. julija seja OK LMS. Na tej seji so člani OK LMS razpravljali o novih pojavih pomanjkljivosti v delu mladinskih organizacij, med katerimi je najbolj občutljiv pojav zapostavljanja političnega dela z mladino. Zato se v bodoče postavlja pred naše mladinske organizacije najvažnejša naloga okrepitve politične delavnosti mladinskih organizacij in njihovega dela pri pojasnjevanju in razlaganju naših ukrepov, da bo mladina razumela cilj in perspektivo našega razvoja in se zanj tudi borila.

Med drugim je OK LMS tudi razpravljalo o pripravah na V. kongres slovenske mladine, ki bo 10. oktobra v Mariboru. Za ta kongres bo mladina našega okraja izvolila na občinskih konferencah 20 delegatov. V času priprav na kongres je pred mladinsko organizacijo v našem okraju predvsem utrditev naših osnovnih organizacij.

Mladinci in mladinke, vpišite se v Kmetijsko in gospodinjstvo šola Turnišče-Ptuj

je treba privezovati na oporo. Za okuliacijo nas speče oko je nastopil pravi čas. Okuliramo ob lepem vremenu, nikakor pa ne ob burji ali dežju. Čas je za setev maček. Vsem setvam ob poletni vročini je treba pripraviti primerno senco in skrbeti za enakomerno vlago.

Pobirajmo odpadlo črveno sadje, ga kubašimo in kramno prašičem. Pričenca se doba vkuhanja sadja, posebno borovnice in vrtnih jagod. Maline zorijo. Malinovec pa je med sadnimi sokovi najbolj priljubljen.

Paziti je treba na mlado sadno dreve, da ga ne uničijo zajedavci, posebno kapar. Pa tudi na krompir v vrta in na njivi ne pozabimo, če ga ni mogoče napadeti kolaradar. Poskrbimo za poletno škropljenje sadnega drevja. Kot vidimo, je dala tudi v juliju v vrtu in sadovnjaku dovolj.

Za podpore za uk in šolanje bo treba vložiti prošnje

Vsi občinski ljudski odbori v okraju bodo na željo tajništva za zdravstvo in socialno politiko OLO Ptuj krajevno običajno obvestili starše in skrbnike učencev v gospodarstvu ter dijakov srednjih šol, ki bodo v letu 1953/54 nadaljevali uk ali šolanje in ki želijo v novem šolskem letu na novo ali ponovno prejeti podporo, da naj predložijo najpozneje do 8. avgusta 1953 temu tajništvu prošnje in kolek za 30 dni ter predpisanih 6 potrdil in sporočilo internata, kjer bo podpisane stanovnik koliko bodo znašali 1-mesečni oskrbni stroški.

Pri prejetanju podpor bodo tudi v novem šolskem letu imeli prednost učenci in dijaki brez očetov, mater ali obeh in mladoletniki iz revnejših družin, katerim starši ne morejo pomagati z denarnimi sredstvi za uk in šolanje.

Za 26. julij vas vabi Gomila

V nedeljo 26. julija 1953 bo pri razglednem stolpu na Gomili v Slovenskih goricah koncert »Svoboda« iz Kidričevega. Prebivalstvo Slovenskih goric bo prišlo ob blizu in daleč na koncert, ker cenil petje in godbo. Pričakujemo tudi številne goste iz Ptuj, predvsem delavske kolektive, ki se niso videli prekrasne okolice Gomile.

Ne pozabite! 26. julij boste prebili na Gomili! Vsa tukajšnja pokrajina je kot velike morje, iz katerega se svetlikajo njive z rjo in pšenico kot majske pene hribovi Slovenskih goric, kot veliki valovi. Prirodna lepota vas bo prevzela in boste radi se in še prihajali.

Turistično društvo Gomila